

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1993-1994**

31 MARS 1994

**Proposition de modification de l'article 8
du Règlement du Sénat**

RAPPORT
FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DU REGLEMENT
PAR M. DE SERANNO

Lors de ses réunions des 9 et 31 mars 1994, la Commission du règlement a examiné une proposition visant à compléter l'article 8 du règlement par un troisième alinéa, rédigé comme suit:

« Les présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes font également partie du bureau, mais avec voix consultative. »

Cette proposition, qui est une initiative commune des chefs de groupe, tend à associer les présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes aux délibérations du bureau du Sénat. Ils n'y auraient toutefois que voix consultative, afin

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Swaelen, président, Bock, Buchmann, Cardoen, De Croo, de Donnéa, De Loor, De Roo, Erdman, Flagothier, Guillaume, Lallemand, Loones, Mouton, Périaux, Seeuws, Tavernier, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Vaes, Vermeiren et De Seranno, rapporteur.

R. A 16356

Voir :

Document du Sénat :

823-1 (1992-1993): Proposition

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1993-1994**

31 MAART 1994

**Voorstel tot wijziging van artikel 8
van het Reglement van de Senaat**

VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE
VAN HET REGLEMENT
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER DE SERANNO

Tijdens haar vergaderingen van 9 en 31 maart 1994 heeft de commissie voor het reglement een voorstel besproken dat ertoe strekt artikel 8 van het reglement aan te vullen met een derde lid, luidende:

« De voorzitters van de fracties die in de vaste commissies vertegenwoordigd zijn, maken eveneens deel uit van het bureau, maar met raadgevende stem. »

Dit voorstel, dat een gemeenschappelijk initiatief is van de fractievoorzitters, wil de voorzitters van de fracties die vertegenwoordigd zijn in de vaste commissies, betrekken bij de beraadslagingen van het bureau van de Senaat. Zij zouden er evenwel alleen

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Swaelen, voorzitter; Bock, Buchmann, Cardoen, De Croo, de Donnéa, De Loor, De Roo, Erdman, Flagothier, Guillaume, Lallemand, Loones, Mouton, Périaux, Seeuws, Tavernier, mevrouw Tyberghien-Vandenbussche, de heren Vaes, Vermeiren en De Seranno, rapporteur.

R. A 16356

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :

823-1 (1992-1993): Voorstel.

de ne pas porter préjudice au système de la représentation proportionnelle mis en œuvre pour la composition du Bureau.

S'il est conscient de l'autorité des présidents des groupes politiques, auxquels il se dit prêt à accorder le statut de vice-président, un membre se demande néanmoins s'il est bien indiqué qu'ils soient également responsables de la gestion journalière de l'assemblée. Il estime qu'il est plus sain et plus rationnel de maintenir une distinction entre un bureau « restreint », chargé de la gestion et de l'organisation, et un bureau « élargi » aux présidents des groupes, doté de compétences à caractère politique. Quant à la distinction entre les membres à voix délibérative et ceux à voix consultative, elle lui paraît fort théorique : même sans droit de vote, il est clair que les chefs de groupe pourront influencer les décisions, et ce d'autant plus que celles-ci se prennent quasi toujours par consensus.

Un membre souligne que la solution proposée par les présidents de groupe a l'avantage de la simplicité, et qu'elle permettrait en outre d'expérimenter une formule qui est envisagée pour le futur Sénat. Il plaide dès lors pour qu'elle soit adoptée telle quelle.

Tout en soutenant la proposition, un autre membre estime que les présidents de groupe n'ont pas à s'occuper des questions relatives à l'organisation matérielle et au personnel, et il préférerait un accord clair à cet égard.

Un autre intervenant se dit également partisan de l'intégration des chefs de groupe au bureau, tout en soulignant que le rôle de celui-ci se borne souvent à entériner les propositions élaborées par le Collège des questeurs.

Un membre constate que le système actuel peut créer des tensions entre les chefs de groupe et le Bureau ou la Questure. Dans le souci d'éviter des dysfonctionnements, la proposition lui paraît bonne. Il insiste toutefois pour que l'accès au Bureau soit réservé exclusivement aux chefs de groupe en personne, et en aucun cas à d'éventuels remplaçants ou suppléants. La commission marque son accord unanime sur cette précision.

Un membre suggère de faire une nette distinction entre les compétences conférées au Bureau élargi et celles du Bureau définitif. Il estime de toute façon exclu, pour des raisons de principe, d'admettre la présence de membres avec voix consultative lorsque le Bureau siège en qualité d'organe disciplinaire. Il souligne enfin que l'adoption de l'article 8, alinéa 3, proposé devrait entraîner l'adaptation corrélative de l'article 87, alinéa 1er, qui définit la composition de la commission du Règlement.

een raadgevende stem hebben, ten einde geen afbreuk te doen aan de regeling van de evenredige vertegenwoordiging die geldt voor de samenstelling van het Bureau.

Een lid is zich weliswaar bewust van het gezag van de fractievoorzitters, die hij het statuut van ondervoorzitter wil toekennen, maar vraagt zich af of het wel raadzaam is dat zij ook verantwoordelijk zijn voor het dagelijkse bestuur van de vergadering. Hij meent dat het gezonder en rationeler is om een onderscheid te handhaven tussen een « beperkt bureau », belast met beheer en organisatie, en een bureau dat « uitgebreid » is tot de fractievoorzitters, en politieke bevoegdheden heeft. Het onderscheid tussen de leden met stemrecht en die met raadgevende stem komt hem vrij theoretisch voor : het is duidelijk dat de fractievoorzitters zelfs zonder stemrecht invloed zullen uitoefenen op de besluitvorming, temeer omdat deze bijna altijd bij consensus geschiedt.

Een lid onderstreept dat de oplossing voorgesteld door de fractievoorzitters het voordeel heeft eenvoudig te zijn, en dat ze het bovendien mogelijk zou maken te experimenteren met een formule waaraan wordt gedacht voor de toekomstige Senaat. Hij pleit er dan ook voor dat ze als dusdanig wordt aangenomen.

Een ander lid steunt dit voorstel maar meent dat de fractievoorzitters zich niet moeten bemoeien met vraagstukken betreffende de materiële organisatie en personeelsaangelegenheden, en zou daarover een duidelijk akkoord willen.

Een andere spreker zegt dat ook hij er voorstander van is dat de fractievoorzitters in het Bureau worden opgenomen, maar wijst erop dat de rol van het Bureau dikwijls beperkt is tot het bekraftigen van de voorstellen die door het College van quaestoren zijn opgesteld.

Een lid stelt vast dat het huidige systeem tot spanningen kan leiden tussen de fractievoorzitters en het bureau of de quaestuur. Het voorstel lijkt hem dan ook goed om ontsporingen te voorkomen. Hij dringt er evenwel op aan dat de toegang tot het Bureau alleen geldt voor de fractievoorzitters in persoon, en in geen geval voor evenutale vervangers of opvolgers. De Commissie is het unaniem over deze verduidelijking eens.

Een lid stelt voor een duidelijk onderscheid te maken tussen de bevoegdheden die aan het uitgebreid bureau worden opgedragen en die van het vast bureau. Hij acht het om principiële redenen ook volstrekt uitgesloten dat leden met raadgevende stem worden toegelaten wanneer het Bureau zitting houdt als tuchtorgaan. Hij onderstreept dat de aanneming van het voorgestelde artikel 8, derde lid, tot gevolg zou moeten hebben dat artikel 87, eerste lid, dat de samenstelling van de Commissie van het Reglement regelt, dienovereenkomstig wordt aangepast.

Un autre membre déclare ne pas être opposé à une distinction entre les compétences du Bureau élargi et celles du Bureau restreint. Ce qui l'intéresse, en tant que chef de groupe, ce ne sont pas les nominations ou la discipline, mais bien la politique générale d'organisation des services et d'investissement en personnel, dans la perspective du nouveau rôle du futur Sénat réformé.

Un dernier intervenant pense aussi que, dans la phase transitoire où l'on se trouve actuellement, le temps est venu d'intégrer les présidents de groupe au bureau. Il prône pour sa part une distinction entre le bureau élargi qui définirait la politique générale et, d'autre part, le bureau restreint, qui serait chargé de l'exécution des affaires relatives à la gestion au matériel et au personnel.

A l'issue de cette discussion générale, la commission passe ensuite en revue, point par point, les différentes attributions du bureau actuel, et un accord de principe se dégage sur les options suivantes :

1) Relèveraient du bureau élargi les attributions concernant :

- le budget du Sénat;
- les groupes politiques;
- l'organisation des commissions permanentes;
- les services du Sénat, mais uniquement en ce qui concerne l'organigramme, le statut et l'organisation générale, un membre se référant à cet égard aux matières visées à l'article 71 du Règlement;
- et le Règlement de l'assemblée.

2) Seraient en revanche réservées au bureau définitif les attributions concernant :

- les comptes;
- les mesures d'ordre à l'égard des membres de l'assemblée;
- les services du Sénat, pour tous les aspects autres que ceux visés ci-dessus, tels que les nominations, la discipline, les traitements, etc.;
- et la gestion matérielle de l'assemblée : même si le texte du Règlement n'en fait pas mention, il s'agit là d'un aspect important des attributions du bureau actuel, et un membre souligne que c'est au bureau restreint que devra continuer à incomber tout ce qui touche à l'organisation matérielle du Sénat, en exécution des grandes lignes de politique générale définies par le bureau élargi.

Chargé par la commission de préparer des textes traduisant les options de principe ainsi définies, le

Een ander lid zegt dat hij niet gekant is tegen een onderscheid tussen de bevoegdheden van het uitgebreid en die van het beperkt Bureau. Wat hem als fractievoorzitter interesseert, zijn niet de benoemingen of de tucht, maar wel de algemene beleidslijnen inzake de organisatie van de diensten en de investeringen in personeel, met het oog op de nieuwe rol van de toekomstige hervormde Senaat.

Een laatste spreker is eveneens de mening toegegaan dat het in de overgangsfase waarin wij ons thans bevinden, tijd is om de fractievoorzitters op te nemen in het bureau. Hij stelt voor een onderscheid te maken tussen het « uitgebreid bureau », dat het algemeen beleid zou uitstippelen en anderzijds het « beperkt bureau » dat zou belast zijn met de uitvoering van zaken betreffende beheer, materieel en personeel.

Na deze algemene bespreking behandelt de commissie vervolgens punt per punt de onderscheiden bevoegdheden van het huidige bureau en wordt ze het eens over de volgende keuzes :

1) Tot de bevoegdheden van het uitgebreid bureau zouden behoren :

- de begroting van de Senaat;
- de fracties;
- de organisatie van de vaste commissies;
- de diensten van de Senaat, maar alleen wat betreft het organisatieschema, het statuut en de algemene organisatie, en een lid verwijst in dat verband naar de aangelegenheden waarop artikel 71 van het reglement doelt;
- en het reglement van de vergadering.

2) Tot de bevoegdheden van het vast bureau zouden behoren :

- de rekeningen;
- ordemaatregelen ten aanzien van de leden van de vergadering;
- de diensten van de Senaat, voor alle andere aspecten dan de hierboven bedoelde, zoals benoemingen, tucht, bezoldiging, enz.;
- en het materiële beheer van de vergadering : al zwijgt de tekst van het reglement daarover, toch gaat het om een belangrijk aspect van de bevoegdheden van het huidige bureau, en een lid onderstreept dat alles wat betrekking heeft op de materiële organisatie van de Senaat tot de bevoegdheden van het beperkt bureau zou moeten blijven behoren, dat daarbij uitvoering geeft aan de algemene beleidslijnen vastgelegd door het uitgebreid bureau.

De rapporteur aan wie de Commissie had gevraagd teksten voor te bereiden waarin de aldus bepaalde

rapporteur présente, lors d'une réunion ultérieure, une série d'amendements portant sur une petite dizaine d'articles du règlement.

A l'issue d'une dernière discussion, et moyennant quelques retouches d'ordre légitique, l'ensemble des textes proposés — dont on trouvera ci-après la version définitive — recueille l'assentiment unanime de la commission.

*
* * *

Les modifications adoptées peuvent être synthétisées et commentées comme suit :

1. Distinction entre bureau et bureau élargi.

A côté du «bureau», dont la composition et la dénomination resteront inchangées, le Sénat aura également un «bureau élargi», réunissant les membres du bureau et les présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes.

Ces derniers n'auront, au sein de ce nouvel organe, que voix consultative, ceci afin de ne pas porter atteinte au système de la représentation proportionnelle mis en œuvre pour la composition du bureau actuel.

Enfin, les présidents de groupe concernés seront désormais assimilés aux vice-présidents du Sénat. Cette «assimilation» ne concerne donc ni les missions spécifiques confiées aux vice-présidents par les articles 14 et 66 du règlement, ni leur statut pécuniaire.

Techniquement, l'introduction dans le règlement du principe de la distinction entre «bureau» et «bureau élargi» se traduit par la modification de l'intitulé du chapitre III, par une légère adaptation formelle du texte des articles 8, alinéa 1er, et 9, alinéa 1er, et surtout par l'insertion d'un article 8bis, nouveau, relatif au bureau élargi.

2. Compétences du bureau.

Pour les matières qui demeurent de la compétence exclusive du «bureau» (restreint), les textes actuels restent évidemment inchangés, mais il ne paraît pas inutile de les préciser ici dans un souci de clarté.

Principiële keuzes tot uiting komen, dient in een latere vergadering een aantal amendementen in over een aantal artikelen van het reglement.

Na een laatste besprekking en enkele kleinere wetgevingstechnische aanpassingen stemt de Commissie eenparig in met alle voorbereide teksten, waarvan men hieronder de definitieve versie vindt.

*
* * *

De aangenomen wijzigingen kunnen als volgt worden samengevat en toegelicht :

1. Onderscheid tussen het bureau en het uitgebreid bureau.

Naast het «bureau», waarvan de samenstelling en de benaming ongewijzigd zullen blijven, zal de Senaat ook een «uitgebreid bureau» hebben waarin de leden van het bureau en de voorzitters van de politieke fracties die in de vaste commissies vertegenwoordigd zijn, zitting hebben.

Die fractievoorzitters zullen in dit nieuw orgaan evenwel alleen raadgevende stem hebben ten einde geen afbreuk te doen aan de regeling van de evenredige vertegenwoordiging die geldt voor de samenstelling van het huidige bureau.

Ten slotte zullen de betrokken fractievoorzitters voortaan gelijkgesteld worden met de ondervoorzitters van de Senaat. Die gelijkstelling heeft onder meer geen betrekking op de specifieke taken die aan de ondervoorzitters worden toegekend door de artikelen 14 en 66 van het Reglement, noch op hun bezoldigingsregeling.

Technisch geschiedt de opname in het reglement van het principe van het onderscheid tussen «bureau» en «uitgebreid bureau» door de wijziging van het opschrift van hoofdstuk III, door een lichte formele aanpassing van de tekst van de artikelen 8, eerste lid, en 9, eerste lid, en vooral door de invoeging van een artikel 8bis (nieuw) betreffende het uitgebreid bureau.

2. Bevoegdheden van het bureau.

Voor de aangelegenheden die tot de uitsluitende bevoegdheid van het (beperkt) «bureau» blijven behoren, worden de huidige teksten vanzelfsprekend niet gewijzigd. Het lijkt evenwel niet overbodig ze hier met het oog op de duidelijkheid te preciseren.

Si l'on fait abstraction des nombreuses dispositions réglementaires attribuant au bureau des compétences d'ordre formel, passif, voire fictif(1), il s'agit essentiellement:

— de l'*article 14ter, alinéa 1er*, selon lequel:

« Sur le rapport fait par les questeurs, le bureau procède à l'examen de la comptabilité des fonds du Sénat; il vérifie et apure les comptes. »

— de l'*article 36, alinéa 4*, aux termes duquel:

« Le membre rappelé à l'ordre ou exclu peut en appeler au bureau du Sénat à l'issue de la séance. Le président fait part au Sénat, à une séance ultérieure, de la suite réservée à cet appel. »

— et surtout des *articles 68 à 70*, qui disposent entre autres que:

« Les services du Sénat sont placés sous l'autorité du bureau. » (art. 68, al. 1er).

« Le greffier exerce son autorité sur tous les membres du personnel, dont il répond devant le bureau, le président ou les questeurs. » (art. 69, al. 1er).

« Les membres du personnel du Sénat sont nommés et révoqués et leurs traitements sont fixés sur proposition du collège des questeurs, par le bureau. » (art. 70).

3. Compétences du bureau élargi.

En revanche, dans toutes les dispositions concernant des matières que la commission a décidé de confier désormais au bureau élargi aux présidents des groupes politiques, il a fallu remplacer le terme « bureau » par les mots « bureau élargi ».

Les textes modifiés en ce sens sont:

— L'*article 14ter, alinéa 2*:

« Le rapport du collège des questeurs approuvé par le bureau élargi, contenant les propositions budgétaires détaillées ainsi que l'examen de la comptabilité des fonds du Sénat, est imprimé et distribué. »

— L'*article 16ter, 2*:

« 2. Les groupes politiques peuvent organiser un secrétariat administratif dont ils recrutent le personnel. Sur proposition du collège des questeurs, le bureau élargi fixe le montant de la subvention qui est

(1) Cas des articles 6, alinéa 1er (délégation au greffier des formalités pour le remplacement d'un sénateur coopté), 16ter, 1, alinéa 2, première phrase (réception des listes de composition initiale des groupes politiques), 55, alinéa 5 (remplacement des membres des commissions lorsque l'assemblée ne siège pas), et 64, alinéa 2 (décision d'imprimer les listes de naturalisation).

Wanneer men de talrijke reglementsbeperkingen buiten beschouwing laat die aan het bureau bevoegdheden van formele, passieve of zelfs fictieve aard toekennen(1), gaat het daarbij voornamelijk om:

— artikel 14ter, eerste lid, luidende:

« Op verslag van de quaestoren, onderzoekt het bureau het geldelijk beheer van de Senaat; het ziet de rekeningen na en zuivert ze aan. »

— artikel 36, vierde lid, luidende:

« Het tot de orde teruggeroepen of uitgesloten lid kan hiertegen in beroep komen bij het bureau van de Senaat na afloop der vergadering. Op een latere vergadering deelt de voorzitter aan de Senaat mede welk gevolg aan dit beroep werd gegeven. »

— en vooral de *artikelen 68 tot 70*, die onder meer het volgende bepalen:

« De diensten van de Senaat staan onder het gezag van het bureau. » (art. 68, eerste lid).

« De griffier oefent zijn gezag uit op alle leden van het personeel, waarvoor hij verantwoordelijk is tegenover het bureau, de voorzitter of de quaestoren. » (art. 69, eerste lid).

« Het bureau benoemt en ontslaat de leden van het personeel van de Senaat en stelt hun wedde vast op voorstel van het college van quaestoren. » (art. 70).

3. Bevoegdheden van het uitgebreid bureau.

In alle bepalingen die betrekking hebben op aangelegenheden die de Commissie voortaan heeft toegekend aan het bureau dat werd uitgebreid met de voorzitters van de fracties, dient daarentegen het woord « bureau » vervangen te worden door de woorden « uitgebreid bureau ».

De aldus gewijzigde teksten zijn:

— Artikel 14ter, tweede lid:

« Het door het uitgebreid bureau goedgekeurde verslag van het college van quaestoren, dat omstandige begrotingsvoorstellen en de uitslag van het onderzoek over het geldelijk beheer van de Senaat bevat, wordt gedrukt en rondgedeeld. »

— Artikel 16ter, 2:

« 2. De fracties kunnen een administratief secretariaat oprichten waarvan zij het personeel aanstellen. Op voorstel van het college van quaestoren bepaalt het uitgebreid bureau het bedrag van de toelage die

(1) Dat is zo in artikel 6, eerste lid (de Griffier wordt belast met de formaliteiten voor de vervanging van een gecoöpteerd senator), 16ter, 1, tweede lid, eerste volzin (ontvangst van de lijsten van de oorspronkelijke samenstelling van de fracties), 55, vijfde lid (vervanging van leden van de commissies wanneer de assemblée geen zitting houdt), en 64, tweede lid (beslissing om de naturalisatielijsten te laten drukken).

allouée aux groupes, ainsi que les conditions de leur installation matérielle et le droit d'accès de leur personnel aux locaux du Sénat. »

— L'article 55, alinéas 1er et 2:

« Lors de tout renouvellement du Sénat et après la formation du bureau, l'assemblée nomme en son sein, pour la durée de la législature, les commissions permanentes, dont le nombre, les attributions et la dénomination sont déterminés par le bureau élargi, ainsi qu'une commission des pétitions et une commission des naturalisations.

Chaque commission comprend vingt-deux membres qui sont désignés par le Sénat parmi les membres des groupes politiques tels qu'ils sont définis à l'article 16ter, 1, conformément au système de la représentation proportionnelle prévu par le Code électoral. Sur proposition du bureau élargi, le Sénat détermine le nombre de mandats à attribuer à chaque groupe politique. »

— Et enfin l'article 71:

« Un règlement intérieur arrêté par le bureau élargi règle l'organisation des services et fixe le statut des membres du personnel. »

Conformément à la volonté de la commission, le bureau élargi sera donc compétent, aux termes de ce nouvel article 71, non seulement pour régler l'organisation générale des services, mais également pour fixer le statut organique du personnel. A titre personnel, le rapporteur tient cependant à exprimer ses réserves sur ce dernier point. Il estime en effet que le « statut du personnel » excède le champ des matières « politiques », qu'il trouve normal de confier au bureau élargi. A son avis, il eût été plus logique de laisser cette matière au bureau, dans le cadre de ses compétences d'exécution et de gestion.

4. Elargissement de la Commission du Règlement

Enfin, la commission a estimé qu'il n'était pas souhaitable de continuer à tenir à l'écart de la Commission du Règlement certains présidents de groupes représentés dans les commissions permanentes, au moment où on leur ouvre par ailleurs l'accès au bureau élargi.

C'est pour cette raison que l'article 87, alinéa 1er, est modifié comme suit:

« Toute proposition de modification au règlement est remise au président; il en est donné lecture par un des secrétaires. Elle est imprimée, distribuée et renvoyée à l'examen d'une commission composée des

aan de fracties zal worden verleend, evenals de voorwaarden van hun materiële inrichting en het recht van toegang van hun personeel tot de lokalen van de Senaat. »

— Artikel 55, eerste en tweede lid:

« Bij iedere vernieuwing van de Senaat benoemt de vergadering, na aanstelling van het bureau, voor de gehele zittingstermijn uit haar midden de vaste commissies, waarvan het aantal, de benaming en de bevoegdheid worden bepaald door het uitgebreid bureau, evenals een commissie voor de verzoekschriften en een commissie voor de naturalisaties.

Iedere commissie telt tweeëntwintig leden, die door de Senaat worden aangewezen uit de fracties zoals deze zijn omschreven in artikel 16ter, 1, volgens het stelsel van evenredige vertegenwoordiging waarin het Kieswetboek voorziet. Op voorstel van het uitgebreid bureau bepaalt de Senaat het aantal mandaten dat aan elke fractie toekomt. »

— En tenslotte artikel 71:

« Een door het uitgebreid bureau vastgesteld huis-houdelijk reglement regelt de organisatie van de diensten en bepaalt het statuut van de leden van het personeel. »

Overeenkomstig de wil van de Commissie zal het uitgebreid bureau dus, luidens dit nieuwe artikel 71, niet alleen bevoegd zijn voor de algemene organisatie van de diensten maar ook voor het bepalen van het ganiëk statuut van het personeel. De rapporteur wenst evenwel persoonlijk voorbehoud te maken bij dit laatste punt. Hij is immers van oordeel dat het « statuut van het personeel niet tot de politieke aangelegenheden behoort die, zo vindt hij, normaal door het uitgebreid bureau kunnen worden behandeld. Het zou zijs inziens logischer geweest zijn deze aangelegenheid te blijven toekennen aan het bureau in het kader van zijn uitvoerings- en beheersbevoegdheden.

4. Uitbreiding van de Commissie voor het reglement

Ten slotte heeft de Commissie gemeend dat het niet wenselijk is bepaalde voorzitters van fracties die in de vaste commissies vertegenwoordigd zijn buiten de Commissie voor het reglement te blijven houden, wanneer men hen wel toegang verschafft tot het uitgebreid bureau.

Daarom wordt artikel 87, eerste lid, gewijzigd als volgt:

« Elk voorstel tot wijziging van het reglement wordt bij de voorzitter ingediend, door een der secretarissen voorgelezen, vervolgens gedrukt, rondgedeeld en tot onderzoek verzonden naar een commissie

membres du bureau et des présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes. »

Pratiquement, la Commission du Règlement aura donc désormais exactement la même composition que le bureau élargi, sans toutefois se confondre avec celui-ci, puisqu'en matière de règlement, les présidents des groupes politiques conserveront évidemment le droit de vote dont ils jouissent déjà actuellement. C'est ce que justifie la formulation retenue pour cette nouvelle disposition.

Il en résultera une légère déformation de la représentation proportionnelle, mais la commission n'a pas vu d'inconvénient à admettre cette exception à la règle fondamentale de la proportionnalité, compte tenu de la spécificité de la Commission du Règlement, et du fait que la plupart des décisions s'y prennent par consensus et que les propositions sont quand même soumises à la séance plénière.

La présente proposition a été adoptée à l'unanimité des 19 membres présents.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le Rapporteur,
Jozef DE SERANNO.

Le Président,
Frank SWAELEN.

samengesteld uit de leden van het bureau en uit de voorzitters van de fracties die in de vaste commissies vertegenwoordigd zijn. »

De Commissie voor het reglement zal dus voortaan, in de praktijk, precies op dezelfde manier zijn samengesteld als het uitgebreid bureau, zonder dat beide instellingen kunnen worden verward aangezien de fractievoorzitters, wat het reglement betreft, het stemrecht dat zij nu reeds hebben, zullen behouden. Dat verantwoordt de voor die nieuwe bepaling gekozen formulering.

Hieruit vloeit een lichte afwijking van het systeem van de evenredige vertegenwoordiging voort doch de Commissie heeft geen bezwaar tegen deze uitzondering op de fundamentele regel van de evenredigheid, gelet op de specificiteit van de Commissie voor het reglement en het feit dat de meeste beslissingen in die Commissie eenparig genomen worden en dat de voorstellen toch aan de pleninaire vergadering worden voorgelegd.

Dit voorstel wordt aangenomen bij eenparigheid van de 19 aanwezige leden.

Vertrouwen wordt geschenken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De Rapporteur,
Jozef DE SERANNO.

De Voorzitter,
Frank SWAELEN.

**TEXTES ADOPTÉS
PAR LA COMMISSION**

Intitulé du chapitre III

L'intitulé du chapitre III du règlement du Sénat est remplacé comme suit: «Chapitre III — Du bureau définitif et du bureau élargi».

Art. 8

A l'alinéa 1er de cet article, les mots «le Sénat procède, par des élections distinctes, à la nomination:» sont remplacés par les mots «le Sénat procède, par des élections distinctes, à la nomination de son bureau. Celui-ci est composé:».

Art. 8bis

Il est inséré un article 8bis (nouveau), rédigé comme suit:

«*Article 8bis.* — Les membres du bureau et les présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes forment ensemble le bureau élargi.

Les présidents des groupes politiques y ont voix consultative. Ils sont assimilés aux vice-présidents du Sénat, sauf en ce qui concerne les tâches spécifiques définies aux articles 14 et 66.»

Art. 9

A l'alinéa 1er de cet article, les mots «Toutes ces nominations» sont remplacés par les mots «Toutes les nominations visées à l'article 8».

Art. 14ter

A l'alinéa 2 de cet article, les mots «le rapport des questeurs approuvé par le bureau» sont remplacés par les mots «le rapport du Collège des questeurs approuvé par le bureau élargi».

Art. 16ter

Au point 2 de cet article, le mot «bureau» est remplacé par les mots «bureau élargi».

**TEKSTEN AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE**

Opschrift van hoofdstuk III

Het opschrift van hoofdstuk III van het reglement van de Senaat wordt vervangen als volgt: «Hoofdstuk III — Vast bureau en uitgebreid bureau».

Art. 8

In het eerste lid van dit artikel worden de woorden «gaat de Senaat over tot de benoeming, bij afzonderlijke verkiezingen van» vervangen door de woorden «gaat de Senaat over tot de benoeming van zijn bureau, bij afzonderlijke verkiezingen. Dat bureau is samengesteld uit:»

Art. 8bis

Er wordt een artikel 8bis (nieuw) ingevoegd, luidende:

«*Artikel 8bis.* — De leden van het bureau en de voorzitters van de fracties die vertegenwoordigd zijn in de vaste commissies vormen samen het uitgebreid bureau.

De voorzitters van de fracties hebben er raadgivende stem. Zij worden gelijkgesteld met de ondervoorzitters van de Senaat, behalve wat de specifieke in artikelen 14 en 66 omschreven taken betreft.»

Art. 9

In het eerste lid van dit artikel worden de woorden «Al deze benoemingen» vervangen door de woorden «Al de benoemingen bedoeld in artikel 8».

Art. 14ter

In het tweede lid van dit artikel worden de woorden «Het door het bureau goedgekeurde verslag van de quaestoren» vervangen door de woorden «Het door het uitgebreid bureau goedgekeurde verslag van het College van quaestoren».

Art. 16ter

In punt 2 van dit artikel wordt het woord «bureau» vervangen door de woorden «uitgebreid bureau».

Art. 55

Cet article est modifié comme suit:

1° à l'alinéa 1er, les mots «par le bureau» sont remplacés par les mots «par le bureau élargi»;

2° à l'alinéa 2, le mot «bureau» est remplacé par les mots «bureau élargi».

Art. 71

Dans cet article, le mot «bureau» est remplacé par les mots «bureau élargi».

Art. 87

A l'alinéa 1er de cet article, les mots «une commission de sept membres adjointe au bureau, et nommée par lui» sont remplacés par les mots «une commission composée des membres du bureau et des présidents des groupes politiques représentés dans les commissions permanentes».

Art. 55

Dit artikel wordt gewijzigd als volgt:

1° in het eerste lid worden de woorden «door het bureau» vervangen door de woorden «door het uitgebreid bureau»;

2° in het tweede lid wordt het woord «bureau» vervangen door de woorden «uitgebreid bureau».

Art. 71

In dit artikel wordt het woord «bureau» vervangen door de woorden «uitgebreid bureau».

Art. 87

In het eerste lid van dit artikel worden de woorden «een aan het bureau toegevoegde en door het bureau benoemde commissie van zeven leden» vervangen door de woorden «een commissie, samengesteld uit de leden van het bureau, en uit de voorzitters van de fracties die in de vaste commissies vertegenwoordigd zijn».